

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Sayın Abdulhamit GÜL tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ncı maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 31.07.2019

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

HDP Siirt Milletvekili

Kamuoyunda yer aldığı ve aileler tarafından aktarıldığı üzere konserleri yasaklanan ve gözaltına alınan, ardından da tutuklanan Grup Yorum adlı muhalif müzik grubunun üyeleri bulundukları cezaevlerinde süresiz-dönüşümsüz açlık grevine başlamıştır. Konserleri ve çalışmalarını yürüttükleri İdil Kültür Merkezi sürekli basılan ve her konser sonrası gözaltına alınan grup üyeleri hakkında açılmış olan sayısız dava olduğu bilinmektedir.

Grup üyelerinden Bahar Kurt hâlihazırda Burhaniye Cezaevi'nde olup açlık grevinin 50 inci; Barış Yüksel ile İbrahim Gökçek Silivri 9 No'lu Cezaevi'nde olup Barış Yüksel 44 üncü, İbrahim Gökçek 43 üncü ve Gebze Kadın Kapalı Cezaevi'nde bulunan Helin Bölek ise açlık grevinin 42 inci günündedir. Cezaevinde açlık grevinde olanların tüketmesi gereken türden şekerin kantinde bulunmadığı; vitamin, limon ve sair sıvı gıdaların yeterli olmadığı bilinmektedir. Bu durumun aileleri büyük bir endişeye sürüklediği şüphesizdir. Açlık grevinin süresiz-dönüşümsüz olması da bu endişeleri artırmaktadır. Helin Bölek'in kapısı olmayan bir tuvaleti olan ve elektrik verilmeyen bir hücrede tek başına tutulması büyük bir hak ihlalidir. Grup Yorum üyelerini açlık grevine sevk eden nedenler de tamamen insani talepler olup karşılanması demokrasi ve insan hakları açısından önem arz etmektedir. Zira Grup Yorum üyeleri sanatsal çalışmalar yürütmekte ve konserleri, albümleri binlerce hatta milyonlarca yurttaş tarafından takip edilmektedir. Kişilerin sanat üretmesinin, konser vermesinin hayatın olağan akışı içerisinde suç teşkil etmediği açıktır, bunu suç olarak tanımlayan bir yasal düzenleme de yoktur. Yine sanatçının kendi fikirlerini sanatına yansıtıyor olmasının, muhalif bir duruş sergilemesinin de bir suç değil, düşünceyi ifade etme biçimi olarak kabulü gerekir. Nitekim bu durum, dünya ölçeğinde de bu şekildedir.

Öte yandan açlık grevinin ilerleyen şu günlerine rağmen hiçbir şekilde koşulların düzeltilmesi yönünde bir adım atılmamıştır. Bu nedenle aileler de açlık grevine başlamış olup bugün itibariyle 4 üncü gündedirler. Barışçıl bir eylem türü olan "açlık grevi"; düşünceyi açıklama ve yaymanın meşru yollarından birisi olarak kabul görmektedir. Açlık grevi yapan kişi ya da kişiler düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim dışındaki bir yolla, tek başlarına veya toplu şekilde açıklamakta ve bu yöntemle yaymaktadırlar. Halihazırda açlık grevinde olanların talepleri ise son derece meşru talepler olup; konserlerinin ve kültür merkezlerinin basılmaması, konserlerinin yasaklanmaması, sanatlarıyla düşünceyi ifade haklarını kullanmalarının suç olarak görülmemesi şeklindedir. Bu çerçevede bu eylemlilik türü "düşünceyi açıklama ve yayma" hürriyeti kapsamında Anayasa'nın 26 ıncı maddesinde anlamını bulmaktadır. Türkiye'de geçmişte de benzerleri gerçekleştirilen açlık grevlerinde dile getirilen talepler, cezaevlerinde tecrit, tek tip elbise, savunma hakkının engellenmesi, kötü muamelenin önlenmesi gibi son derece insani talepler olmuştur. Açlık grevlerinde, devletin yaşatma sorumluluğu birinci planda olduğundan; açlık grevlerinde dile getirilen talepleri değerlendirmek ve buna göre koşulları iyileştirmek de devletin görev ve sorumluluk alanına girmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Bakanlık olarak neden hâlihazırda mevcut açlık grevlerine ilişkin grevin sonlandırılması yönünde bir adım atılmamıştır?
- 2- Grup Yorum üyelerinin açlık grevlerinin süresiz dönüşümsüz olması telafisi imkansız zararları beraberinde getirecek olup buna ilişkin Bakanlığınız ne yapacaktır?
- 3- Grup Yorum üyelerinin sürekli yargı baskısı altında olmaları muhalif duruşlarından mı kaynaklanmaktadır?
- 4- Konser yasaklarının yasal gerekçesi nedir? Bu ifade özgürlüğünün ihlali değil midir?
- 5- Grup Yorum üyelerinin kültür merkezlerinin basılma gerekçesi nedir? Neden sanat üretimi yargı baskısı ile engellenmektedir?
- 6- Mahkemelerin görevi sanatçıları hedef haline getirmek ve baskı altına almak mıdır?
- 7- Mevcut açlık grevlerinin sonlandırılması için bir çalışma yürütülecek midir?
- 8- Açlık grevleri müddetince meydana gelebilecek telafisi imkansız zararların ve yaşam ve sağlık hakkı ihlallerinin sonuçları ile ilgili sorumluluğu üzerinize alacak mısınız? Grup Yorum üyelerinin sanat üretimine ilişkin kısıtlamalar yaşam hakkının önünde midir?